

Foaia Școlară

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al Revizoratului și Comitetului școlar jud. Bihor

CUPRINSUL:

Spirit rutinar și spirit înnoitor . . .	T. Vâjdea
Tipurile aperceptive și determinarea lor	Dr. N. Apostolescu.
Problema manualelor de curs primar .	G. Floruțiu.
Cultura florilor	Rozalia Oprea.
Spre o acțiune de luminare a satelor	Druța Florian.
Partea oficială	

REDACTIA ȘI AMINISTRAȚIA :
COMITETUL ȘCOLAR JUDEȚEAN
O R A D E A .

Foaia Școlară

Revistă pedagogică-culturală

Organ oficial al Revizoratului și Comitetului școlar jud. Bihor

Spirit rutinar și spirit înnoitor

Sunt oameni cari în timpul când își fac ucenicia cărții, dau dovezi de aptitudini strălucite la studii, iar profesorii pun speranțe mari în ei. De îndată ce însă, ocupă un post în viața publică, se anchilozează în datoriile strict impuse ale profesiei lor și duc o viață „în pace și onor” în cel mai desăvârșit anonim.

Și sunt alții, cari n’au prea fost remarcați în timpul studiilor, dar după ce au ieșit în viață au știut să se afirme în diverse domenii și să fie fermenți de propășire ai societății. Evident aceste două tipuri nu sunt singurele posibile, există poate cu precumpănire și inversul lor. Sunt însă caracteristice.

Ne întrebăm cum se poate, că unii dintre aceia cari în școală dau dovadă de însușiri sufletești remarcabile, în viață nu știu să le valorifice? Și cum se poate ca alții fără nici un titlu de eminență școlară să le ia înaintea? Faptul se explică psihologeste. Școala în felul cum e organizată, obișnuit nu înregistrează decât funcțiunile spirituale reproductive ale elevului și nu pe cele productive. Ea îi cere supușenie și nu inițiativă. Elevul trebuie să gândească și să facă ceiace zice domnul și să-și astâmpere năvalnica forță a tinereții, în loc ca aceasta să fie direcționată spre deprinderi utile pentru viață.

Se pare că se produce o schimbare la față și în domeniul școlar. Studiul pentru cunoașterea individualității

elevilor, începute de-ocamdată în mod sumar, este de bun augur.

Ceeace voim să relevăm aci e că reușita în viață nu depinde atât de mult, de mulțimea cunoștințelor câștigate din cărți pe nerăsuflete, cât mai ales de acel neastâmpăr spiritual care îndeamnă neconținut la faptă, la o creștere randamentului vieții personale și sociale. Marii dictatori ai Europei n'au prea fost elemente strălucite în școală toți însă au avut parte de viață sbuciumată, bogată în evenimente. Sbuciumul și acțiunea doar trebuiește șlefuită personalitatea omului.

Dacă vrei să devii în adevăr om productiv, trebuie să știi să-ți ții veșnic trează curiozitatea firească, interesul multilateral, cum spune Herbart — și dorința de acțiune.

Acest neastâmpăr de a ști, de a încerca, de a căm-păni lucrurile în propriul tău suflet și a le vedea cu ochii tăi proprii, independent de judecata și constatările altora, este imboldul adevărat al muncii constructive, al creației.

Și finalitatea însăși a vieții sub toate aspectele ei frământate e să fie veșnic creiatoare.

Semnificative sunt însă în această privință cuvintele mult apreciatului filozof a timpurilor noastre Bergson. Viața — după dânsul — este mobilitate pură, veșnic mișcare fără repetiție, este elan creiator, efort și libertate. Ea nu este, ci devine ca un rău impetuos, a cărui valuri sunt mereu altele. Din moment ce se stabilizează în anumite forme sistematice, spiritualitatea vieții se degradează. Avântul întregului univers este asemenea vieții, impulsivitate, efort spiritual, durată fără repaus, străină spațiului și omogenității. Materia spațială și omogenă este o degenerare a spiritului.

Evident filozofia lui Bergson este și poezie, care înbată prin sonorități și imagini, dar are și un sâmbure de adevăr imutabil.

Când vorbim de mobilitate sufletească, nu ne gândim la latura morală care trebuie să rămână inflexibilă și să formeze axa rulmentului vieții noastre, ci ne gândim la acel elan constructiv, care se cuvine să fie pus în valoare.

Dinamica vieții sufletești a individului poate să fie de origine structurală, când e vorba de determinări su-

fletești înăscute dar se poate forma și sub influența mediului natural și social (sub care se înțelege și educația).

Spiritul american e mai întreprinzător, mai practic, mai ingenios decât al europeanului, spiritul orășanului este de asemeni mai ascuțit mai îndemânat, mai inventiv decât al săteanului. Iată dar că influența mediului joacă un mare rol în dinamismul spiritualității noastre. Statele noastre dacă trăiesc între atitudine refractară înoririlor — într'o veșnică imobilitate, — cum spune D-l Rădulescu Motru, e pentru că asupra lor nu se exercită influențele multiple ale progresului social, cum se întâmplă la orașe.

Ele nu sunt cuprinse în angrenajul forțelor determinate ale evoluției spiritului uman. La noi mai mult ca în alte țări, tradiționalismul și rutina stăpânesc spiritul vieții sătești. Și nu un tradiționalism luminat, care, pe cât e element de conservare, în aceeași măsură e și de progres, ci unul care-și păstrează toate obscuritățile inițiale, toate părțile iraționale și prejudecățile trecutului.

Din această amortire trebuie să trezim viața satului. Cultivând tradiția cu toate înfloriturile ei specifice locale, trebuie să o plivim însă de buruienile netrebnice, care o împiedică să crească și să înflorească. Pe urzeala tradiției trebuie să țesem înoririle vieții sociale moderne.

Această operă nu o putem realiza decât prin învățători. Ei sunt elementele de legătură între sat și oraș, între tradiție și progres, prin urmare, între pătura conducătoare și muncitoare. Preoții încă pot fi de folos în această acțiune. Ei însă prin însăși pregătirea lor sunt formați pentru o perspectivă statică a vieții. Pentru a privi viața sub specie aeternitatis.

Învățătorii prin misiunea ce au, sunt însă anume chemați să fie fermenți ai progresului social. Pentru aceasta trebuie să primească o pregătire specială: Școala normală de până acum nu-i pregătea decât pentru pregătirea buchilor. Și aceasta într'un fel exasperant de uniform. Metoda herbariană se știe că era decretată ca infailibilă și formalismul său sever, era dus uneori până la absurd, așa că era o adevărată tortură pentru bieții băieți dela școlile de aplicație. Se cunosc diverse cazuri la astfel de școli, când elevii încercau să facă atenți pe

prelegătorii normaliști că au omis o treaptă din forma consacrată a metodei. Atât era de pronunțat formalismul acestei metode încât și elevii se preocupau de el. Admitem că are o bază psihologică și că se poate întrebuița cu succes dacă se aplică cu înțelegere și prevedere. Metoda însă nu trebuie să fie o haină care îmbracă și deformează conținutul ei pur și simplu o schelă care nu există decât pentru constructorul pedagog. Școala activă propriu zis împotriva formalismului rigid a reacționat cu tărie.

Dar vina școlii normale, în actuala ei organizare, mai este că nu orientează îndeajuns pe viitorii învățători în tot complexul de atribuții ce vor avea în carieră și nu le dezvoltă spiritul de inițiativă.

E știut că mulți dintre absolvenți ajung la început la școli cu câte un singur post pentru că școlile cu mai multe posturi din comune mari și orașe, de obicei sunt ocupate de dascăli cu drepturi mai multe astfel ei ajung să fie conducători ai satelor fără a avea dela cinci sfaturi și îndrumări și înainte de a fi pătruns în psihologia socială rurală, de a fi orientați în sociologia satului în nevoile cari răsar din atmosfera specific sătească și înainte chiar de a cunoaște precis drepturile și datoriile lor pentru că e știut că în școala normală actualmente nu se face legislație școlară.

Apoi de remarcat că sufletul omului are însușirea de adaptibilitate dezvoltată. Trăiește în rău „ca în elementul său” vorba poetului. Așa se întâmplă că unii din acei învățători tineri cu putere de muncă, chiar când au priceperea necesară, ajungând în diferite comune, în loc să încerce să le salte din imobilitatea în care se află, să înjghebeze cooperatii pentru valorificarea produselor agricole, pentru exploatarea pădurilor, a carierelor de piatră, să îndemne la selecționarea semințelor și a viteilor, să-i obișnuiască pe săteni cu folosirea uneltelor perfecționate, să creeze necesități culturale — treptat pierd avântul și dorința pentru acțiune, să închid în orizontu îngust și rutinar al satului și găsesc că toate merg cea mai perfectă ordine, după un timp oarecare de conlocuire acolo.

Resfrângerea acestui conformism sufletească al învăță-

torului se poate observa uneori și în gospodăria măruntă a școlai.

De aceea inspecțiile școlare — chiar dacă nu ar avea alt rezultat, — au calitatea de a scutura puținul pe învățător din uniformisul vicții sale și a l face uneori să vadă lucruri cu cari s'a deprins să nu le mai observe.

Evident, să poate susține, și cu bun temei, că sunt multe și mari dificultăți pentru a crea, fie și numai un început de îmbunătățire a situației, și în primul rând e indolența săteanului.

Dar imposibil nu este și aceasta ne dovedesc tot-mai unii dintre învățători, cari prin străduințe îndelungate și hotărâte au realizat lucruri frumoase.

O îndreptare a situației se impune imediat. Și ea trebuie să înceapă cu pregătirea învățătorului. Credem că ar putea fi vorba deacum înainte de selecționare a viitorilor învățători, dar o selecționare bazată nu numai pe criteriul funcțiunilor intelectuale ci și pe aceea a mobilității sufletești, a spiritului de inițiativă, a puterii de muncă, a dragostei pentru realitățile sociale rurale. Fișele pedagogice ar putea servi indicații prețioase în această privință.

Paralel, trebuie să se stăruie pentru o pregătire mai bună a învățătorilor nu numai sub raport teoretic, ci mai ales, practic.

Să se învețe în școala normală, real și intuitiv, cum se alcătuieste un muzeu școlar, cum se întemeiază o bibliotecă, care sunt cărțile mai potrivite pentru săteni, cum se dezvoltă gustul pentru cetit, etc.

În aparență sunt chestiuni de importanță minimă și ai crede că rezolvirea lor depinde doar de bunul simț al omului — și totuși în realitate, — ele își au importanța lor considerabilă în ridicarea nivelului cultural al națiunii — iar punerea lor în aplicare conportă o anumită abilitate și înțelegere.

Îmi spunea un învățător nu fără oareșcare satisfacție, cum a făcut din sătenii săi oameni iubitori de carte.

La început nu mergea nici decum. Se străduise bietul om să întemeieze o bibliotecă frumusică la școală. Dar nimeni nu-i cerea o carte pentru cetit, deși ia invitat pe oameni în repetate rânduri. Descurajat voia să re-

nunțe la activitatea sa de această natură, când i-a venit în minte o tactică de urmat. A început să adune tineret la școală în Dumineci cu snoave și povești. Tinerii mergeau acasă și povesteau cele auzite și celor mai în vârstă. Mai târziu, învățătorul a început să nu termine povestiile, ci să le întrerupă unde erau mai interesante. Le arăta apoi celor de față cartea în care se găsea scrisă povestea în continuare. Tinerii dornici să știe sfârșitul povestirii și să-l povestească și celor de acasă, cereau să le împrumute cartea astfel treptat treptat interesul pentru carte a crescut în sat. Se știe însă că noi nu prea avem în bibliotecile populare cărți anume selecționate. Și nici nu cunoaștem statistic care cărți sunt mai mult gustate de săteni. Iată probleme cari trebuie să ne preocupe deaproape. În privința muzeelor școlare iar ar fi ceva de spus. La cei mai mulți învățători există bunăvoință de a înființa asemenea lucruri, dar le lipsește obișnuința și uneori și priceperea. La o inspecție școlară mă arătasem nemulțumit față de învățătorul inspectat când nu avea nici măcar un început de muzeu școlar. Mi-a răspuns foarte candid drept justificare că n'are bani pentru așa ceva. Am înțeles că e de prisos să-i vorbesc. I-am spus să suspende cursurile și să vină cu mine. Ne-am dus într-o comună unde știam că este un învățător harnic colecționar. Însoțitorul meu a rămas uimit de cele ce a văzut în școală la colegul său, și a înțeles că nu avea nevoie de bani pentru ca să facă la fel. El însă nu văzuse până atunci nicăiri un muzeu școlar sătesc, de și școala normală care l-a pregătit era obligată să-i arate asemenea lucru, chiar să-l obișnuiască să-l formeze singur.

Prin urmare ceia ce i-se cere școlai normale e să formeze din elevi, oameni de inițiativă cu spirit multilateral și echilibrat, ca să corespundă menirii ce au. Învățătorul doar trebuie să fie model de muncă stăruitoare și organizată pentru elevii săi. Să fie în același timp și inițiatorul tuturor măsurilor bune pentru sat.

Și aceasta nu numai atunci o va putea face dacă va cunoaște amănunțit și temeinic conexul problemelor ce i-se impun. Pentru a răspunde acestei necesități oamenii de școală au introdus în programa școlai nor-

male elemente din sociologie. Problema însă nu e soluționată pentru că viitorii învățători n'au nevoie propriu zis să li-se facă teorie sociologică de către profesori, fără îndoială bine intenționați dar dintre cari mulți nici n'au trăit în mediul sătesc și foarte puțini au participat în mod efectiv la viața satului și a preocupărilor sale specifice.

Ei au nevoie de sfaturi și îndrumări practice date de oameni de experiență în această privință. De aceea credem că ar fi bine venită și utilă măsura de a se înființa în programul școlii normale câte o oară săptămânală sau cel puțin lunară pentru conferințe, la care să fie invitați a conferența organele de control școlar din regiune și învățătorii cari sau distins în cariera lor prin înfăptuiri precum și alți oameni mai de seamă cari cunosc mediul rural și au muncit pentru promovarea lui. În felul acesta legătura atât de necesară între școala normală și școala satului s'ar întări, ar colabora împreună și ar fi susținute în această activitate de toți oamenii de bine și doritori de o stare mai ridicată a satelor noastre.

Fără îndoială îmbunătățirea situației actuale nu o putem obține decât numai așa printr'o activitate concentrată și susținută, utilizând toate mijloacele ce ne stau la îndemână și punând în valoare inponderabilul sufletesc al națiunii noastre.

T. Vâjdea.

Tipurile aperceptive și determinarea lor

Acelaș lucru nu este înțeles sau aperceput la fel de toți oamenii. Poetul, pictorul, omul de știință; omul simplu, omul cult, etc., au atitudini deosebite față de acelaș obiect: îl percep, adică, fiecare în felul lui. Și aceasta nu fiindcă așa voiesc ei, ci fiindcă structura lor psihică e deosebită, și materialul sufletesc cu ajutorul căruia se prinde și se înțelege orice fapt nou, e deasemenea deosebit, dela unul la altul. Deosebirea modurilor de apercere nu merge însă la infinit. Experimental s'au putut constata 4 tipuri la care se pot reduce toate felurile de apercepție. Aceste tipuri sunt:

a) *Tipul descriptiv*. Nu face altceva decât înregistrează diferitele obiecte sau elemente în mod separat, fără legătura dintre ele. . . deesea se mărginește la o simplă enumerare.

b) *Tipul observator*. Reține și legătura dintre obiecte sau elementele unui obiect, adică funcțiunea pe care o au ele în raport cu întregul din care fac parte.

c) *Tipul erudit*. Se caracterizează prin aceea că obiectul apercepei nu este decât un pretext de exteriorizare a conținutului sufletesc, de exprimare a cunoștințelor mai vechi, uneori chiar fără să aibă legătură directă cu obiectul.

d) *Tipul sentimental*. Amestecă în actul aperceperii și sentimente, fiind îndeosebi sensibil la coloritul afectiv al faptului aperceput.

Pentru ilustrarea acestor tipuri dăm aci câte un exemplu de felul cum apercepe fiecare. (Din dosarul experimental al șc. de aplicație de pe lângă șc. normală „Iosif Vulcan” Oradea). Elevii au avut de făcut o com-

poziție după un tablou care reprezenta barza cu mediul și felul ei de viață.

TIPUL DESCRIPTIV.

Despre barză. Eu văd o barză. Barza are ochi, picioare, cioc, penă de culoare albă și neagră. Eu văd casa. Casa are ușe, horn, lângă horn e cuibul berzei, din ghimpi și în cuib trei pușori.

Văd lacul, trestia și iarba. În lac văd barza care caută broaște, șerpi și altele. Mai văd puii, berzele cum duc mâncare la puii lor. La casă văd: ferestre, ușe, trepte; mai văd: pământul, pietre, bulgări și rădăcini; mai văd, cerul senin; mai văd pomi înalți și verzi. Ușa este tochisă. Mai văd și flori. Altceva nu mai văd (Elevul D. T., cl. IV).

TIPUL OBSERVATOR.

Descrierea berzei. Pe acest tablou se vede o casă, care are pe acoperământ un cuib de barză. În fața casei este un lac unde barza și puii ei prind pești și broaște. În depărtare de casă se vede pădurea.

Pe marginea lacului a crescut trestie, iar oameni au semănat lauri de cereale. Într-o parte a casei sunt plantați trei brazi.

Puii berzei duc câte o broască la cuib. De aci putem vedea că barza este o pasăre folositoare. (Elevul P. C., cl. IV).

TIPUL ERUDIT

Barza. Barza este o pasăre ce trăiește pe marginile bălților. Ea este înaltă, și are ciocul lung. Picioarele sunt subțiri și lungi. Ea se hrănește cu broaște. Ea își face cuibul pe acoperișurile caselor. (Elevul N. R., cl. II).

TIPUL SENTIMENTAL.

Barza. Barza e pe marginea lacului. Barza mănâncă broaște. Din lac prinde broaște. Barza are cuibul pe casă. În cuib sunt pui frumoși.

Barza iubește puii și le aduce mâncare. (Elevul A. R., cl. II)

Deosebirea între diferitele tipuri și caracterele fiecăruia apar cu toată claritatea în compozițiile de mai sus, care ne ajută să determinăm precis tipurile apercceptive cărora le aparțin elevii.

Cunoașterea tipurilor apercceptive ale elevilor are o importanță deosebită pentru învățământ. Cunoșcând direcția de apercepere a fiecărui elev, învățătorul va putea să facă o mai exactă individualizare a învățământului, dozând cunoștințele și mlădiindu-și metoda după tipurile apercceptive din clasă; și în același timp va ști ce să pretindă fiecărui elev și cum să-l îndrumeze, ca apercepția să se facă cât mai complet. Pentru aceasta, prima operație la care este obligat învățătorul conștiincios, când își ica în primire clasa, este să determine tipurile apercceptive ale elevilor săi.

Această operație este dintre cele mai simple.

Se înfățișează elevilor un tablou reprezentând o scenă oarecare, sau li se povestește o întâmplare, sau, pur și simplu, li se spune un subiect, cerându-li-se să facă o compoziție, în care să scrie tot ce văd sau le vine în gând în legătură cu tabloul, povestirea sau subiectul respectiv. Tabloul poate fi lăsat tot timpul în fața lor, iar timpul de lucru durează până când elevii încetează singuri scrisul. Se strâng compozițiile, se citesc și după conținutul și semnificația fiecăreia, se notează tipul apercptiv căruia îi aparține: descriptiv, observator, sentimental, erudit. Se face apoi un tablou cu numele elevilor, punându-se în dreptul fiecăruia tipul apercptiv notat pe compoziție. Tabloul se afișează în clasă, ca să fie cât mai des sub ochii învățătorului.

Cu rezultatele obținute, se fac apoi o serie de operații. În primul rând se trece tipul apercptiv al fiecărui elev, în carnetul său individual (fișa), completându-se astfel, unul din punctele importante ale acestui carnet. Pentru ca învățătorul să știe apoi în ce proporții se găsesc reprezentate diferitele tipuri apercptive în clasa sa, calculează numărul elevilor din fiecare tip și le face procentul, în felul următor:

Dacă de ex. a găsit 23 elevi tip descriptiv, 17 elevi tip observator, 7 elevi tip sentimental, și 3 elevi tip erudit, se împarte 100 la totalul lor, adică la 50, obținându-se câtul 2. Se înmulțește acum numărul elevilor fiecărui tip, cu 2, ceea ce face: $23 \cdot 2 = 46$; $17 \cdot 2 = 34$; $7 \cdot 2 = 14$; $3 \cdot 2 = 6$. Aceste numere reprezintă procentul fiecărui tip apercptiv în clasă: descriptiv 46%; observator 34%; sentimental 14%; erudit 6%. (Total=100).¹⁾

Procentele acestea se pot reprezenta grafic prin patru coloane (linii groase) duse într'un cadru și colorate diferit, fiecare reprezentând față de înălțimea cadrului, atâta cât este procentul fiecărui tip de elevi. Dacă, de ex. cadrul are înălțimea de 100 cm., coloana ce reprezintă tipul descriptiv va avea 46% din înălțimea cadrului, adică 46 cm.; coloana ce reprezintă tipul observator va avea 34%, adică 34 cm., și așa mai departe.

¹⁾ Uneori procentele sunt numere zecimale, după cum împărțirea s'a făcut sau nu exact.

Pentru cine e obișnuit cu aceste grafice, reprezentarea grafică a tipurilor apercceptive, ar fi ca și când s'ar fi ales elevii de fiecare tip și s'ar fi așezat în clasă, pe 4 coloane paralele. Tipul cu cel mai mare procent ar avea coloana cea mai mare și așa mai departe până la tipul cu cel mai mic procent, care ar avea cea mai scurtă coloană. Numai că în grafic, coloanele de elevi sunt înlocuite prin linii groase, între care însă există aceeași proporție ca și între coloanele elevilor din clasă. așezați după tipurile apercceptive cărui aparțin. Sub fiecare coloană din grafic, se scrie tipul apercceptiv pe care îl reprezintă și procentul acelui tip. Graficul astfel alcătuit se afișează în clasă și în felul acesta, alături de tabloul nominal al elevilor, cu tipul apercceptiv al fiecăruia, se află și repartitia globală, procentuală, a acestor tipuri. Iar dacă vârful fiecărei coloane s'ar însemna printr'un punct și s'ar uni prin linii drepte cele patru puncte obținute, diagrama care ar rezulta, ar arăta și mai expresiv, prin zîgzagul ei, variabilitatea tipurilor apercceptive din clasă.

Învățătorul care își dă ostentala să facă aceste grafice, are în ele un instrument științific prețios, cu care să afte căile apercceptive pe care coloanele de elevi se apropie de el pentru cucerirea cunoștințelor și promovarea însușirilor — și va ști ce măsuri să ia pentru a asigura victoria acțiunii lui educative și instructive, asupra elevilor săi.

Dr. N. Apostolescu
profesor de pedagogie.

Problema manualelor de curs primar

Cu ivirea miresmei de toamnă și îngălbenirea frunzelor, se redeschid, iarăși, porțile larg îmbietoare, ale școlii. Se vor încorda, din nou, nervii recreați o vară. Etanuri și puteri de muncă se vor pune în funcțiune. Copiii, gălăgioși, vor bălători acelaș drum, ca'n ceilalți ani, spre școala văduvită un timp, prin lipsa lor. Băncile, așezate în rânduri, și pereții proaspăt văruiți, își vor primi cu drag musafirii. Incepători, — parcă i vezi — prinși de poala mamei lor, vor veni, codîndu se, plîngînd cu sughițe . . . Așa li-se pare lor la început școala: un mediu străin, sufocant, ce înăbușă anii dulci ai copilăriei. În urmă se familiarizează cu acest mediu. Se simt ca la ei acasă. Încă mai bine. Căci cu toate lacunele ei, școala le plămădește aluatul lor sufleteșc. Misiunea ei în epoca post-belică, e sfîntă și semnificativă. Nu înzadar a glăsuît filosoful german Leibnitz: „dați-mi școlile pe mîna și voi schimba fața lumii” . . .

Cu fiecare început de an școlar, se ridică, însă, o problemă înianță: aceea a manualelor de școală. Cred că excelăm, față de alte țări, din punct de vedere al numărului acestor manuale. Dar numai din acest punct de vedere, căci calitatea lor lasă mult de dorit. Sunt grozav de multe. Fiind tentat dintr'atîtea părți stai nedumerit și nu știi pe care să le alegi. A le consulta pe toate e o imposibilitate. Atunci, ar însemna să le introduci pe baza reclamelor pompoase și a recomandărilor ce se fac, urmînd ca, după ce le-ai experimentat un an, să le înlocuești cu altele mai bune. Ei! Asta-i tocmai aci e punctul nevralgic: te lovești de alt impediment și mai isbitor, de ordin material. De unde să-și procure bietul om pentru copiii săi manualele noi în fiecare an, când atîtea nevoi îi stau de cap? Și când te gîndești, că manualul e sfidător de scump? Și unde mai pui, că un plugar, cu un venit aproape nul, are 3—4 copii în vîrstă de școală? Manualul de curs primar, așa cum e, constituie o pacoste. Și ne mai împopofăm cu formule de literatură politică: „ofensivă culturală” și „stat țărănesc”?

Se mai poate vorbi de „ofensivă culturală“ la sate, când copilul țărânului nostru nu poate dispune de prima carte, ce-i luminează mintea și i deschide inima, învățându-l meșteșugul alfabetului? Guvernanții noștri, în loc să se ocupe de atâtea panamele, ce scad prestigiul țării, mai bine ar medita asupra acestei probleme.

Avem în comerț aproape 200 de feluri de abecedare, nemai vorbind de celelalte manuale, cam tot atâtea. (Constatarea e a D-lui Adrian Maniu). O enormitate. Ceva extraordinar de mult. Ca ciupercile după o ploaie. Fiecare potentat al zilei devine, subit autor de manualele didactice. Și sunt îngrămădiți pe copertă, ca muștele pe un cadavru: câte 3 până la 7 sau 10 autori la o carte cum făcea cineva această constatare ironică. Principiul liberei concurențe? Emulația? *Principiul negustoresc de îmbogățire*. E cel mai ușor și comod. Și e revoltător acest lucru. Dintr'un asemenea conglomerat de manuale, aprobate în grabă și poate chiar după criterii politicianiste, numai cărți de valoare nu pot eși. Om fi având, nu zic, manuale: ce fac cînte literaturii noastre didactice, dar majoritatea lor, atât ca tehnică cât și ca redactare a conținutului, sunt detestabile. Sunt ceva fad și strein pentru sufletul copilului. Căci printre autorii competenți, sunt numeroși de aceia, cari nu cunosc sufletul copilului în toate nuanțele sensibile și frământările lui sufletești. Manuale cu un stil greoi, cu limbă stălciță, cu scene streine de viață copilului, sunt desgustătoare pentru el. Copilul e o valitate complexă, în continuă devenire. O ființă în curs de formare și coordonare a funcțiilor sale psihofizice, precum și de emancipare. E dinamic. Îi place să sară, să alerge ca rîndunica. „Cartea presupune pe copil în ipostasa lui statică. Când îi împiedecăm mâinile și picioarele, atunci să-i dăm vînt de alergare spiritului. Copilul e pentru cartea de imaginație, iar nu pentru cartea de învățătură, de dogmă și de discuție. Copilul e pentru basm. El e închipuire și fantezie o irealitate în coaja realității. Incepi dar cu el, dela urzirile de imaginație, dela creația popoarelor în faza de copilărie dela basm. Iată ce magnific se exprimă D-l Gh. D. Mugur, în „Cartea misionarului“, despre ce trebuie să fie o carte, ce se pune în mîna copilului.

D-l Ion Ciorănescu spune undeva, că un învățător bun poate să predă și după un manual prost, iar un învățător rău nu poate predă nici după un manual bun. Natural, sufletul școlii îl formează personalitatea învățătorului. Cartea nu-i decât un auxiliar indispensabil. Dar nu e mai puțin, totuși, adevărat, că un manual

prost întocmit, torturează mintea plâpândă a școlarului, pentru protejirea cărui s'au format, în timpul din urmă — secolul copilului — atâtea curente. Răsună și azi parcă, strigătul de revoltă și indignare al lui Rousseau: „Ah! cărțile, cărțile, ce mobilă urâtă“! . . .

Nouă învățătorilor, ne incumbă misiunea de a săvârși mistru-nen împrietenirii copiilor și sâtenilor cu cartea. Dar, până când primele cărți din care se adopă copii (manualele de școală și îndeosebi abecedarul) constitu-se un lux — prin prețurile exorbitante — pentru punga veșnic sărăcină a părinților lor, și când atâtea lipsuri au unele manuale, orice carte ulterioară pusă în mâna lor, le va excita neîncredere.

Ce-ar fi oare, ca „în toată țara intrarea în învățământ să înceapă pe un singur fel de carte“? — după cum conchide D-I Adrian Maniu, în paginile „Universului“ din 23 August a. c., referindu-se la problema abecedarului. Ar fi timpul, de-a-tel, să ajungem la selecționarea unicului manual de școală primară. Dacă vreți, să fie manuale pentru orașe și altele pentru sate realitatea înconjurătoare fiind deosebită. Manualul găsit ca cel mai bun, să fie editat de Cassa Școalelor și distribuit în mod gratuit școalelor sau, în cel mai rău caz, copiilor mai săraci. S'ar putea face acest lucru, după cum s'au editat atâtea cărți ce stau netăiate în rafturile bibliotecilor populare. Din atâtea exerocherii și jafuri de care-i bântuită răbdătoarea noastră Românie, s'ar putea crea niscăiva fonduri, pentru educația și instrucția tinerelor vârstare, mângâerea și speranța noastră, a tuturor. Astfel și învățământul ar deveni „obligator și gratuit“ în cel mai rău caz, până se va ivi o asemenea măsură, să se facă o remarcabilă scădere la prețul actual al manualelor de școală! E o crimă să se ghiftuiască cineva, pe spinarea încovoială de mizerie, a bietului român. Se atentează, în mod indirect, la cultura lui. Ori, dacă-l „obligi“ să-și trimită copiii la școală, dă-i posibilitatea să-și prevadă copii cu cele necesare. Căci, nu poate învățătorul să fie și tablă și cretă, etc.

Măsura luată de D-I Ion Mangra, activul președinte al Comitetului Școlar județean, ca în bugetele comitetelor școlare, să se prevadă suma necesară în vederea procurării manualelor de curs primar, e mai mult decât binevenită. Așteptăm numai să fim în posesiunea acelei sume, pentruca și copii lipsiți de mijloace să poată ajunge la o carte, iar noi să putem activa mai cu succes.

-G FLORUȚIU

Cultura florilor

Prin geamul străveziu, raze aurii ale soarelui se strecoară încet în cameră, răspândind lumină după întunericul nopții, vestind sosirea zilei de muncă. Mă îmbrac grăbită și pornesc spre școală. În cale mă întâmpină un copil cu ochii vioi, ținând în mână un buchet de lăcrămioare, ce mi-le întinse cu o deosebită dragălaşenie, ce nu mai la copii putem s-o remarcăm, apoi mă lăsa satisfăcut că îi promisem cu plăcere darul. Fără îndoială că am simțit o bucurie nespusă în sufletul meu în acea clipă, ce a reprezentat în fond un sublim simbol de credință, iubire și nevinovăție.

Mirosul suav al florilor, frumusețea și gingășia lor te înalță și te îmbată. Parcă uiți totul o clipă din monotonia vremii, din diferitele suferințe ce se strecoară în inima fiecăruia. Când treci printr'o grădină parcă toate florile se îmbie, oferindu-și podoaba lor și împrăștiind parfumul ce îl au, ca să te mulțumească și să ți producă veselie. Dacă într'o cameră ai așezat flori pe masuță, ori în alte părți, îndată se schimbă aspectul trist dinainte, dând o expresiune mai plăcută și mai drăguță încăperii. Gustul estetic se pronunță vădit.

De ce să se neglijeze cultivarea florilor care, pe lângă că ne produc plăceri imediate, dar totodată ne înalță inima și gândul la bunul Dumnezeu uitând de necaz, când suntem în mijlocul lor?! Dece să nu aibă fiecare grădinița lui de flori, colul de recreiere și uitare a cli-pelor triste din viața zilnică? Fără îndoială că unii sunt cari iubesc florile în mai mare măsură, alții mai puțin, însă nimeni nu le disprețuiește.

În multe comune abia găsești la câte o gospodărie,

ici și colo, vre-o grădiniță de flori. Acestea din motivul că gospodinele sunt dezinteresate, nu cultivă aceste plante gingașe, socotindu-le inutile omului și fără folos pentru casă. Iată de ce sunt lipsite satele noastre de această pozoabă.

Pentru dezvoltarea gustului estetic și atenția populației în privința cultivării florilor, fără îndoială că nu mai învățătorul și în special învățătoarea sunt cei dintâi chemați să activeze în acest sens. La început să li se spună copiilor diferite legende ale florilor cum sunt: legenda toporașului, a lăcrămioarei, liliacului etc. Apoi să se cultive flori împreună cu ei în grădinița școlii, să așeze în ghiveci fiecare câte-o floare urmărind o cum crește și cum se dezvoltă sub îngrijirea lor. Apoi, la rândul lor, să le cultive și la casele lor. Astfel, fiecare casă, cu timpul, va fi înzestrată cu grădiniță de flori.

Atunci aspectul caselor, cât și a comunei întregi va fi mult mai frumos, mai plăcut și aerul mai sănătos, iar sufletul lor mereu se va reînoui privind viața printr'o nuanță mai plăcută.

Rezoluția Opres.

Inv. def., Marghița

Spre o acțiune de luminare a satelor

Am urmărit, prin diferite ziare și reviste, ciclul de Conferințe „Reorganizarea statului și viața socială”, expuse anul acesta de Conferințarii Institutului Social Român, de sub conducerea eminentului nostru sociolog, d-l prof. D. Gusti.

„Insemnătatea culturii constituie însăși reorganizarea statului” susține d-l Gusti în conferința d-lui, „Organizarea culturii”. Concepția de organizare a culturii, este schematizată în șase idei călăuzitoare: circuitul culturii, autonomia ei, cultura poporului, cultura regională, cultura totalitară și culturalizarea satelor de conducători firești.

De câte ori ni-se prezintă atenției, de către atari personalități a vieții noastre publice, preocupări de mai bine pentru marea masă a poporului dela țară, inima ni se umple de noi speranțe, a unor vremi trandafirii, a unor vremi mai fericite. Și e natural să fie astfel. Timpul pe care-l trăim, caracterizat prin înalte frământări de feluri diferite, ne-a copleșit prea adesea sufletul, cu surprize și decepții. S'au neglijat, dacă nu într-un totul, dar în cea mai mare parte, preocupări și probleme, cari condiționau într-un totul prosperarea noastră, ca popor tânăr angajat, în lupta pentru existență și dominație. S'a neglijat poporul dela sate și s'a uitat că el formează „izvorul nesecat de energii de tot felul”, fără de care, nu-i cu puțință nici-o prefacere cu forme durabile.

Vina o poartă, fără îndoială, cei ce au avut în puterea lor, destinele unui neam de plugari harnici și cinstiți și pentru cari „talpa lată” a fost socotită material retoric, bun pentru serbările naționale și întrunirile politice. O poartă acei conducători egoiști, gata să sacrifice orice pentru sporirea consiliilor de administrație la diferite întreprinderi, veșnic flămânzi după titluri de rentă, mandate parlamentare și fotolii ministeriale. E o biografie neagră, pe care o vor scrie urmașii, pentru că să se vadă, într'adevăr, intrucât reformele din ultimul timp au servit interesele țărănimii, sau ele au fost numai culise, în dosul cărora conducătorii și-au asigurat atotputernicia. Scriu aceste rânduri, cu indignare, că, după toate

măsurile și legile zise de largă bunăvoință pentru plugărime, rămâne în picioare osânda satului de a trăi în negură și nefolosința slovelor pentru copiii dela câmp. Căci dacă s'ar face o proporționalitate, sumară numai, s'ar constata că, în vreme ce populațiile minoritare și cu deosebire evreii, beneficiază unanim de școală, feciorii pământului, numai întâmplător și cu foarte puțină anevoință. Ceiace însemnează că realizările conducătorului, în acțiunea de luminare a poporului, nu intră în interesul țăranimii, chiar când este vorba de școală ca instituție organizată oficial după nevoile adevărate ale unei etnități naționale. Astăzi, realitatea desvăluie, în mai toate orașele din teritoriile alipite, o proporție de maximum 10 la sută, feciori de țărani, intrați în școlile secundare alături de 70 la sută elevi minoritari. Socotiți câți pot urca până în vârful piramidei din cei maximum 10 la sută, câți ajung titulari unei diplome.

Paranteza aceasta în jurul școlii are un rost: ea tinde să dovedească anume că, nici această instituție pe care de atâtea ori o organizează și o dezorganizează cei de sus, nu este făcută pentru poporul românesc dela plug. Ce să mai vorbim de o acțiune de culturalizare generală? A socotit cineva, vre-un cap politic, că, peste nevoile vieții materiale și electorale, trebuie să se suprapună o rază de duh primăvăratec, pentru a creia, nimic mai mult decât un grad de bun simț și o conștiință mai activă?

Pentru culturalizarea și luminarea poporului dela sate mai eficace a fost contribuția asociațiilor de cultură, particulare. Dar nici ele nu și-au putut duce opera la sfârșit, pentru că au fost de multe ori supuse unui destin fatal. Evoluază într'un timp anumit în așa chip, încât la un moment dat se îmbolnăvesc de inanție și agonizează multă vreme, participând la viață cu faima primului început. Cauza stă în lipsa unui scop inițial bine determinat și general admis, precum și o ambiție de concepție specifică fiecărei societăți, care nu îngăduie o adaptare mai flexibilă față de nevoile ce se ivesc ulterior.

Mulți, dintre cei înregistrați în frontul „ofensivei culturale” și a diferitelor asociațiuni culturale, vedeau scopul culturalizării masselor, cuprins în necesitatea de a creia o viață mai intelectuală. Acțiunea aceasta este totuși, lipsită de adevăratul scop. O culturalizare temeinică, fiind exclusă în acest caz, alunecă ușor către spoială și alterarea nefastă a spiritului, care în primitivismul lui și-a păstrat totuși, o curățenie ce nu trebuie atinsă. Din toată acțiunea, de-ar învăța badea Ion, atât cât știe un șofer introdus în

lume, nu va folosi mai mult societății din punct de vedere spiritual, ci dimpotrivă. Și chiar dacă prin forțe miraculoase ar deveni om de adevărată cultură — ceea ce constituie de altfel idealul acțiunii ce se propune — aceasta nu ne poate face să consimțim că ar fi vorba și de un caracter frumos — ceea ce de altfel am pretinde. Nu sunt alătea nuliități, recunoscute, din nenorocire, ca oameni de cultură?

Scopul adevărat, nu se află deci, pe calea acestei înțelegeri.

Pașul întâiu, să se facă prin încercarea holărătă de a reconstitui ceea ce s'a stricat prin cultul individualismului, prin plaga libertăților fără frâu și deadreptul primejdioase. Nu se declară nimeni adversar al libertăților. Ordinea, binele, trebuiesc garantate, cu sacrificiul oricăror libertăți protivnice. Și dacă spiritele de elită se supun printr-o voință proprie acestui imperativ, de ce să se tolereze abuzuri de libertate celui ce nu are o conștiință limpede? Concluzia aceasta, o justifică, afirmarea continuă a acțiunilor anarhice care înfloresc tocmai prin sprijinul libertăților.

Oricine poate vedea că practica vieții noastre politice reprezintă tendințe, în crescândă destrăbălare: deoparte masa plată a poporului, fără personalitate, care poate fi furată de cel ce o licitează cu mijloace mai ingenioase, iar de altă parte, haimanașul improvizată în om politic sau om de cultură și adevăratul beneficiar, nu numai al libertății sale, dar și a celor pe cari le-a înșelat, însușindu-și-le. Libertățile fluctuiază dela masă la individ, prin miracolul demagogiei și sunt folosite, o știm cu toții cum, de cel ce are îndemănarea a le capta.

Aici este rostul educației, pe care dorim a o vedea încadrată în programul acțiunii de culturalizare; *căci nu poate fi vorba decât de o educație*. Va trebui o îndrumare a masselor, prin luminare pe baza principiilor de profundă realitate românească: *naționalism și creștinism*. Aceasta, atât pentru desțeluirea credințelor noastre de valoare eternă, cât și pentru a tonifica puterea de rezistență a masselor, față de propagandele anarhice și periculoase.

Fără să căutăm cauzele, constatăm un fenomen care se afirmă zilnic cu o putere îngrijorătoare: criminalitatea. Se varsă mișeleste sânge de oameni, pentru bani, pentru intrigi, etc. Presa relatează, justiția condamnă, dar o acțiune de a imblânzi cruzimea adusă de nu se știe ce vânturi, peste cuprinsul țării noastre, o acțiune care să evite săvârșirile fioroase, nu și-a făcut încă loc. Ea trebuie să intre în programul de luminare.

Și acum, după ce am văzut răutățile cele mai fioroase, vom

înțelege și scopul culturalizării. El trebuie să urmărească spiritua-
lizarea societății, să imblânzească omul, făcându-l „om de treabă”
să-l disciplineze conștiința civică și să-l cheme la o viață națională
pe fondul tradiției românești. Educația noastră trebuie să se spri-
jine pe cartea sfântă și pe cartea neamului, căci numai atunci se
va putea zidi o operă durabilă.

În ceiace privește mijloacele; se înțelege, nu este chestiune
de detalii. Odată precizat scopul, trebuie să i-se creeze și un or-
ganism viu, care să împânzează pământului românesc. Și aici, am
propune, un corp de conferențieri — trei, patru pentru fiecare ju-
deț — lucrând sub direcția conducere a ministerului Culturii Na-
ționale și-a Institutului Social Român și cari să-și petreacă tim-
pul numai prin sale, deschizând drumuri noi în inimile țărănimii.
Acești conferențieri, să ducă până în fundul văilor adânci, cuvân-
tul de bine, de lumină și cinste, spus cu meșteșug în fața plu-
garilor care — afirmăm cu certitudine — îl așteaptă însetoși.

Conferențieri ai poporului, numai ei vor putea sădi din nou
încrederea în sufletul unei lumi dezamăgite, înlăturând roșul a-
gentului electoral, al răilor ispititori și al ispitelor.

Se mai pune însă o problemă: alegerea conferențierilor, căci
ei trebuie să fie oameni de cultură temeinică și mai ales de înaltă
simțire creștină și românească. Pe aceștia ne trebuie să-i inventeze
guvernarea noastră, să-i caute pe unde vor ști, dar numai să-i gă-
sească. Se va răspunde, ca și în alte ocazii, când a fost vorba de
binele țărănimii, că „nu sunt bani”. Pentru introducerea lor în
buget, căci să nu socotească cineva că s’ar putea ridica nive-
lul cultural al țării pe bază de cerșetorie sau furt — recomandăm
trimiterea la vatră a câte doi deputați de fiecare județ, pentruca
locul lor să-l ia pe teren și în aer liber conferențierii. Știm că
lucrul acesta nu va fi cu puțință, că mai degrabă se va renunța
la cultură, decât la un început de aerisire al parlamentului, peste
fire de aglomerat. Dar numai naivii își pot imagina, că acest corp
de conferențieri, vor putea avea răspunderea activității lor, dacă
nu li-se oferă și posibilitatea de a trăi.

Pe urmă, conducătorii ar ști ce să le mai alăture pentruca
să se desăvârșească opera (bibliotecă, cinematograful, teatru etc.). Și
numai atunci vom putea vorbi de răsărituri de soare, de înviore
și simțiri mai luminoase prin plaiurile și văile noastre, lăsate atâta
amar de vreme, în robia negurilor.

DRUȚA FLORIAN

Inv. dir. Săldăbașii de Barcău

PARTEA OFICIALĂ

Ordinele din acest Buletin, vor fi înregistrate de fiecare director, direcțoare de stat și confesional, comunicate tuturor colegilor dela școala respectivă și rezolvite întocmai

No. 4423 | 1935.

Pentru participarea delegaților comitetelor școlare rurale la adunarea generală școlară județeană din 7 Aprilie 1935 s'a fixat o diurnă de 120 lei plus spesele de transport, care diurnă și spese se vor ridica de delegați dela comitetele rurale, eliberând comitetelor chitanțe de mână, în cari se va menționa și numărul prezentului ordin.

No. 4424 | 1935.

În No. 5—6 din „Foaia Școlară” cu ord. No. 2616 | 1935 s'au dat instrucțiuni cu referire la expedierea corespondenței școlii și a comitetului. Cu toate acestea mulți dintre directorii de școli nu s'au conformat ordinului menționat și ne-au trimis corespondența sub titlul Comitetului școlar rural, în urma cărui fapt au fost taxați la dublul taxei de porto.

Toate acestea taxări nu se pot ridica dela comitete, ci cad în sarcina directorilor de școli contravenienți ordinului mai sus menționat.

No. 4425 | 1935.

Ne-a venit la cunoștință, că unii D ni preoți depozitează în podul școlii cantități mari de cereale sub motivul, că edificiul școlii e a fostei școli confesionale, cu care dispun dumneilor, fiind proprietatea bisericii.

Conform art. 331 din Reg. legii învățământului primar în localurile de școli sau în podul lor nu se pot face depozite de cereale.

Abaterile vor fi aspru sancționate.

No. 4426 | 1935.

N'au comitete alese nici până în prezent școlile din comunele: Drăgănești, Mierag, Prisaca, Ceîșoara, Fughiu, Fâncica, Marghita-grădină, Popești, Fegernic, Tăutelec, Gepiu, Salota No 5, Tețchea, Vășcău-grădină.

Pentru alegerea acestor comitete se fixează termenul pe ziua de 17 Noembrie 1935, cu care ocaziune d-nii secretari ai comitetelor, se vor conforma dispozițiilor Decretului-lege și regulamentului ei precum și ordinelor date în „Foaia Școlară”, unde li-s'au dat și formularele necesare.

D-nii secretari ai comitetelor școlare din comunele de mai sus sunt invitați a se conforma întocmai; iar față de cei contravenienți vom aplica dispozițiile legii și nu li-se va ordona nici o sumă pentru comitet și școală, iar pentru neajunsurile acestea vor fi responsabili materialicește.

No. 4427 | 1935.

Conform ord. No. 2836 | 1935 din No 7—8 „Foaia Școlară” primăriile sunt obligate să verse cota de 14% și sumele necesare pentru susținerea școlilor prin percepții și administrația financiară direct Comitetului școlar județean și nu comitetelor școlare.

Se pune din nou în vedere d-ilor secretari ai comitetelor școlare, că sub nici un motiv nu admitem, ca să ridice direct de la primării sumele bugetate pentru susținerea școlilor, ci să se conformeze ordinului mai sus menționat, căci la caz contrar față de cei contravenienți se vor aplica cele mai severe sancțiuni.

No. 4428 | 1935.

Multe școli ne cer să le trimitem diferite registre: de intrare și esire pentru școală, intrare și esire pentru comitet, inspecții pentru școală, inspecții pentru comitetul școlar, condice de expediții și pentru procesele verbale ale comitetului.

Pentru a putea ști ce cantitate de registre e necesară pentru școli, d-nii secretari ai comitetelor sunt invitați a ne raporta până la 28 Oct. a. c., de cari dintre aceste registre au lipsă.

No. 4429 | 1935.

Art. 11 din Regulamentul Decretului-Lege privitor la organizarea comitetelor școlare prevede, că fiecare comitet e obligat, să țină cel puțin una ședință la lună.

În conferințele ținute pe centre de plăși în anul trecut am ordonat, să se țină neapărat măcar o ședință la lună.

Cu toate acestea din procesele verbale a şedinţelor comitetelor am constatat, că excepţionând şedinţa pentru întocmirea bugetului, n'au ţinut nici o şedinţă comitetele dela şcolile din comunele :

Tinăud, Orbiteag, Gheghie, Corniţel, Borod-Grădină, Beznea, Aştileu-Peştere, Aleşd-Grădină, Văleni de Beiuş, Uileac de Beiuş, Tărcăiţa, Ţigăneşti de Beiuş, Şuncuiuş de Beiuş, Sălişte-Pomezey, Săud, Prisaca, Poienii de sus, Mierag, Hidiş, Drăgăneşti, Coşdeni, Căbeşti, Belegeni Bunteşti, Botfeiu, Topa de jos, Lăzăreni, Ceica-Grădină, Drăgeşti, Corbeşti, Copăceni, Ceişoara, Bucuroaia, Bicăcel-Cărădeni, Tăria n. Şauaie, Sântion, Rontău, Regele Ferdinand, Păuşa, Hidişelul de jos, Fughiu, Felcheriu, Grădina-Episcopia, Cheri, Grădina-Biharea, Apateu, Vărzari, Suiug, Suplacul de Barcău, Spurcani, Satulbarbă, Sântazar, Popeşti, Marghita-Grădină, Hula-Voivozi, Făncica, Crestur, Diosig-Grădină, Tăutelec-Grădină, Şuşurogiu, Şisterea, Fegernic, Cetariu, Sănnicolău Român, Cighid-Cătun, Salonta-Grădină, Gepiu, Bicaciu, Ţigăneştii de Criş, Tileagd-Grădină, Subpeatră, Săcădat, Săcădat-Grădină, Săbolciu, Poşolaca-Grădină, Picleu, Păuleşti, Borşea-Cătun, Brusturi, Suplac de Tinca, Tinca-Grădină, Sititelec, Râpa, Ginta, Ginta-Grădină, Gepiş, Cociuba Mare, Căuşd, Vărzarii de jos, Vărzarii de sus, Hinchiriş-Grădină, Vaşcău-Grădină, Vaşcău, Valea Neagră de sus, Şteiu, Şuştiu, Rieni, Petrieni, Poiana, Izbuc, Călugări, Cămpanii de jos, Băleni.

Se pune în vedere d-lor secretari dela comitetele mai sus înscrise, ca să se conformeze ordinului dat cu referire la ţinerea şedinţelor comitetelor, căci la caz contrar vor fi aspru sancţionaţi ; denarece nu se admite atâta neglijenţă.

No 4430 | 1935.

Nu ne-au înaintat bugetele pe anul financiar 1935 | 36 nici până în prezent şcolile :

Gheghie, Remeţi-Poiana, Borod-Grădină, Drăgăneşti, Sohodol-Lazuri, Sântion, Bal-Grădină, Făncica, Marghita-Grădină, Popeşti, Sântazar, Satulbarbă, Cetariu, Fegernic, Parhida, Sântimreu, Tăutelec, Tăutelec-Grădină, Bicaciu, Salonta No. 3, Subpiatră, Ţigăneşti de Criş, Sititelec, Suplacul de Tinca, Hinchiriş-Grădină, Vaşcău, Vaşcău-Grădină, Gepiu.

Se pune în vedere d-lor secretari ai comitetelor mai sus menţionate, ca să ne trimită bugetele cel târziu până la 25 Oct. a. c., căci la caz contrar nu li-se va mai ordona nici o sumă,

vor fi personal și materialicește răspunzători de toate lipsurile școlilor și se va cere pedepsirea lor.

No. 4431 | 1935.

D-nii directori de școli din comunele în cari se află percepții sau agenții de percepții, sunt invitați ca în fiecare Sâmbătă să ne facă un tablou de sumele ce au fost vărsate de primării în decursul săptămânii pentru susținerea școlilor. Tablourile să conțină rubricile: comuna care a vărsat, numărul recipisei și suma vărsată.

Acestea tablouri certificate de percepții sau percepții de agenții, ni-se vor trimite de D-nii directori de școli din centrele cu percepții sau agenții de percepții în fiecare Sâmbătă, pentru ca și Comitetul școlar județean fără întârziere să poată ordonanța comitetelor sumele vărsate de primării.

No. 4432 | 1935.

Pentru ordonanțarea sumelor necesare susținerii școlilor nimeni să nu vină anume pe la Comitetul școlar județean, deoarece ordonanțările se fac și fără nici o intervenție în cel mai scurt timp posibil în măsura sumelor vărsate de comune la percepții.

No. 4433 | 1935.

Multe comitete nu ne-au trimis nici până în prezent conturile de gestiuni pe anii 1924—1933 | 34. D-nii secretari ai comitetelor școlare justifică aceasta întârziere cu faptul, că foștii secretari ai comitetelor școlare n'au condus nici un fel de registre sau că au lăsat gestiunea încurcată, astfel încât nu pot să facă conturile de gestiuni.

D-nii secretari actuali ai comitetelor școlare sunt invitați a ne face un tablou de ani de pe cari nu ni s'a înaintat gestiunile. În tablou să se arate pe anii financiari că ce sume au fost ridicate de la primării, cine a semnat chitanțele de primirea lor, cine a fost secretarul comitetului școlar în anii respectivi și cine au fost membrii comitetului în acești ani, în cari nu s'au încheiat gestiunile și au rămas neîncheiate și încurcate.

De acestea date avem lipsă pentru a ști în a cui sarcină să punem acestea sume.

Toți D-nii secretari cari și-au lăsat gestiunile încurcate și nearanjate, vor fi dați în debit la Administrația Financiară pentru sumele de pe anii respectivi.

D-nii secretari cari nu ne vor trimite acestea date, vor fi ei dați în debit pentru gestiunile neîncheiate.

No. 4434 | 1935.

Cu ordinul circular No. 3758 | 1935 s'a cerut să ne raporteze D-nii secretari ai comitetelor despre sumele ce au ridicat comitetele dela primărie. În suma ridicată dela primărie să nu figureze suma ce a primit o prin ordonanțele eliberate de noi. De sumele ce le-au primit comitetele prin comitetul școlar județean se ține evidență și cât fac acestea le știm? Noi avem lipsă să știm numai sumele ce le-au ridicat comitetele școlare direct dela primării. De aceasta situație avem lipsă ca să știm, cât trebuie, ca să mai verse primăriile.

D-nii secretari să specifice în rapoarte numai sumele ce le-au ridicat direct dela primării.

No. 4435 | 1935

D-nii secretari ai comitetelor școlare dela școalele unde s'au înființat centre de lucru manual să ne raporteze în termen de 5 zile data prezentării la post a maestrului sau maestrei.

No. 4436 | 1935.

Pentru a încuraja lucrările practice în școala primară, Comitetul Școlar județean a hotărât, să premieze pe mai mulți învățători și învățătoare, maeștri și maestre cari se vor distinge prin modul de predare al acestor lucrări practice și prin progresul ce-l vor face până la finea acestui an școlar.

I. Se vor da ca premii 10 (zece) aparate de radio pentru cele mai reușite obiecte lucrate de elevii și elevele școalelor primare. Tot asemenea se va mai da și câte 1000 (una mie) lei pentru conducătorii și conducătoarele lucrărilor cari vor fi premiate cu cele zece aparate de radio.

Se va lucra cu băieții tot felul de obiecte pentru gospodării țărănești și mobilier de casă.

Obiectele ce se vor lucra pentru expoziție să fie făcute în miniatură de mărime $\frac{1}{3}$ sau $\frac{1}{4}$ de acele obișnuite.

Se va preda la fete: cusutul, croitul, țesutul și toate lucrările necesare pentru o gospodină țărăncă.

Se va da atențiunea cuvenită costumelor naționale, rufăriei de casă, precum și costumelor (hainelor țărănești locale cu caracter românesc.

La finea acestui an școlar se va aranja expoziții de lucru manual pe centre de plăși. La expozițiile pe plăși vor fi alese cele mai reușite obiecte, cari vor fi expuse la expoziția pe județ.

Pe lângă premiile de radio se vor mai da și premii în diplome pentru restul școlilor ce vor participa cu obiecte la expoziția pe județ.

II. Se va mai da 5 (cinci) premii de câte o mie lei și 10 (zece) diplome acelor care vor dovedi cel mai bun progres făcut în praxa agricolă în terenurile de experiență sau grădinile școlare și în predarea gospodăriei pentru fete.

III. Se vor mai da 5 (cinci) premii de câte o mie lei 10 (zece) diplome acelor care vor avea cea mai bine condusă și îngrijită școală din punct de vedere estetic, igienic, al curățeniei și a conducerii administrative a școlii.

Se vor face pentru acest scop diferite medalii cu cari vor fi premiați elevii pentru fiecare categorie de exerciții fizice, iar școlilor li se va da diplome.

V. Se vor face emulări de coruri școlare. Cele mai reușite cinci coruri vor fi remunerate cu câte 1000 (una mie) lei și se vor da și 10 (zece) diplome.

VI. Se va aranja și un concurs de progres, dându-se pentru acest scop un subiect de compunere. Cea mai reușită lucrare va fi premiată cu o bursă la școala normală pe durata până ce numitul elev va termina școala normală.

Se vor da și zece diplome școlilor care vor avea elevi mai buni la acest concurs

Oradea, la 15 Octombrie 1935

Nr. 4429 | 1935

Cu ord. circular Nr. 3913 | 1935 s'a făcut cunoscut, ca să nu se procure fișe individuale deoarece se tipăresc de Comitetul școlar județean și se vor trimite tuturor școlilor, cari încă nu și-le-au procurat. Acestea fișe deja sunt sub tipar și bucată va costa suma de 4.50 lei. Prețul lor se va plăti de comitetele școlare

Fișele vor fi distribuite cu ocaziunea distribuirii salariilor de pe luna Octombrie de către încredințații plășilor.

Președinte :

I. Mangra

Rev. școl. secretar :

A. Sorescu

Revizoratul Școlar Oradea.

În atenția învățătorilor din Bihor.

Revizoratul școlar Oradea, conf. ord. No. 117.507 | 935 al Onor Minist. Instrucțiunii pune în vedere membrilor corpului didactic rural să culeagă informații cât mai sigure asupra producției

agricole din comunele respective culegându-le prin simple rapoarte adresate direct Seminarului de Economie rurală, (căsuța poștală No. 207 Poșta centrală București) și anume, cele privitoare la producția de vară cel mai târziu până la 1 Septembrie, iar cele privitoare la producția de toamnă cel mai târziu până la 1 Dec.

Se va indica situația comunei: câmpie, colonie, munte. Cu date care prezintă interes mai mari, sunt cele privitoare la producția medie la hectar în kilograme pentru :

Grâu de toamnă (cultură separată).

Grâu de primăvară (cultură printre porumb).

Orz de toamnă.

Orz de primăvară.

Ovăz.

Secară de toamnă.

Secară de primăvară.

Porumb.

Mazăre.

Fasole.

Lucernă (fân).

Trifoi (fân).

Borceag (fân).

Mei păsăresc (Dughic, fân).

Acestea fiind necesare la crearea unui studiu documentar al agriculturii începând cu anul 1934 continuând până la 1939 inclusiv.

No. 5326 | 935. Binevoții a lua la cunoștință ordinul de mai jos precum urmează :

COPIE : România Ministerul Instrucțiunii al Cultelor și Artelor Direcțiunea învățământului Primar-Normal. No. 114998 din 7 August 1935. D-lui Revizor școlar al județului Bihor. În referire la raportul D vs No 4908 | 1935, Vă facem cunoscut, că Oficiul central de licitații din Ministerul de Finanțe, a dat aviz favorabil intervenției noastre, de a nu fi supuse nouile construcții școlare la evaluarea și perceperea veniturilor și fixarea cheltuielilor Statului pe 1935 | 1936 conform art. 5 din lege.

Director General ss. Indisecrabil. Șeful Serviciului ss. Indisecrabil.

No. 5499 | 935. Vă reamintim ord. On. Min. No. 149085 | 1935, și comunicat nouă de On. Serv. Local de Inv. Oradea cu No. 10441 | 935.

Fiecare director va înainta în două exemplare tabloul total al cărților arătând suma ce reprezintă la aceste cărți, reducerile cuvenite potrivit dispozițiunii Ministeriale și depunerea de 10% făcută la B. N. R.

Foia de vârsământ eliberată de B. N. va fi înaintată împreună cu tablourile Rev. șc. Oradea.

Directorii sunt răspunzători de executare.

No. 6461 935. Cu referire la gradările scadente pe 1 Aprilie 1936 se pune în vedere personalului didactic interesat că cererile solicitate cu ord. nostru circular No. 6436 | 935, având în vedere ordinul On. Min. al Instr. 173590 | 935 comunicat de On. Serviciul Local de Inv. Oradea cu No. 12912 | 935 aceste cereri să fie înaintate cel mai târziu până la data de 5 Nov. a. c. Cererile sosite după acest termen vor fi considerate neavute.

No. 5695 935. On. Minister, cu ordinul No. 151.130 | 935, pune în vedere personalului didactic primar să-și facă datoria conștiincios servind cu stăruință interesele învățământului și lăsând la o parte interesele personale. Școalele la care din cauza că numărul saletelor este insuficient, se țin cursuri pe jumătăți de zile, ținând cursuri alternative, aceste să se țină săptămânal, adică cei care țin cursuri dimineața o săptămână, vor trece după amiază în săptămâna următoare. De executare facem răspunzători directorii școalelor respective.

No. 5797 935. În baza ordinului telegrafic, al On. Minister, cu No. 157.436 | 935, atragem atențiunea personalului didactic pentru stricta executare a dispozițiilor cu referire la rabatul manualelor școlare.

No. 6028 935. Ca urmare ordinului On. Serviciul Local de Inv. din Oradea, cu No. 10.485 | 935 invităm direcțiunile școalelor primare și de copii mici din județ, să ne raporteze dacă au primit tabloul moral, „cum va fi viitorul războiului aereo-chimic” al d-lui Roland Ștefănescu, arătând și numărul tabloului. Raportul se va înainta numai de școalele care au primit acest tablou arătând și numărul ordinului în referire.

No. 6080 935. Ca urmare adresei Sf. Mănăstiri „Izbuc” Oficiul Vascău cu No. 101/935, rugăm stăruitor toate direcțiunile școalelor primare și de copii mici precum și personalul didactic primar din acest județ să restituie urgent listele de subscripție împreună cu sumele colectate

No. 6092 | 935. Direcțiunilor școlilor primare cari doresc a-și amenaja un muzeu maritim să se adreseze d-lui Ioan Mitrică, Izvor, post restant Techirghiol jud. Constanța prin oficiul P. T. T. Techirghiol, care trimite fiecărei direcțiuni diferite plante acvatice naturale de mare, cu prețul de Lei 15 de direcțiune. Ar fi de dorit ca această comandă să se facă cât mai neîntârziată ca materialele să poată fi primite de solicitanți și până în vacanța de Crăciun.

No. 6224 | 935. În evoluția vieții sociale rolul colectivității capătă o însemnătate din ce în ce mai mare. Pentru ca generațiile noi să crească în spiritul timpurilor, deja în școala primară e obligatorie cooperarea contribuie la exanienele de înaintare. În consecință atragem atențiunea personalului didactic din Revizoratul școlar Oradea asupra înființării și organizării „Cooperativelor școlare”. Doritorii să se adreseze „Federației Cooperativelor Școlare, Sibiu, Str. Honterus No. 6”, care trimite statute și instrucțiuni pentru înființare. Fiecare cooperativă școlară are nevoie de două statute cari costă 12 lei, și 6 registre cari costă 96 lei. Se trimit și contra ramburs Statutele se trimit la cerere și dacă se pun în plic mărci postale de 12 lei.

No. 6417 | 935. On Minister cu ordinul No. 174.277 | 935, recomandă în mod neobligator ca lectură extra școlară cum și pentru premii școlare lucrarea literară a d-lui Mihai Lungeanu, intitulată „Comoara lui Prâslea” precum și „Povești”, „Alte Povești”. Prima e apărută în editura Librăriei „Principele Mircea” București Str. Doamnei 10 și costă 35 lei. A doua și a treia folosite pentru bibliotecile populare și șezători sunt editate de „Cultura românească” București Str. Pitagora No. 18 și costă 50 lei și 40 lei. Doritorii să se adreseze editurilor.

No. 6436 | 935. În vederea noului an bugetar care începe la 1 Aprilie 1936, atragem atenția personalului didactic din raza Revizoratului școlar Oradea, ca să-și înainteze urgent cererile dacă împlinesc un nou termen de gradație. În cerere vor arăta și dacă e posibil vor anexa în copie ordinul cu care au primit ultima gradație, acei care au angajament să-și anexeze în copie angajamentul aprobat de Minister. ad. 5499 | 935. Se atrage din nou atențiunea personalului didactic asupra executării dispozițiunilor cu referire la rabat, care se varsă la Banca Națională pentru Ministerul Instrucțiunii, urmând ca foaia de vărsământ cu actele necesare să ne fie înaintată urgent.

No. 6284 | 935. Conform împărțirii de mai jos Cercurile Cul-

turale își vor începe ședințele sub prezidenția învățătorilor fixați prin prezentul ordin :

Cercul Cultural No. 1 Aleșd.

Președinte : Olariu Aurel cu reședința în Aușeu. Comunele : Aleșd, Aștileu, Groși, Aușeu, Sinteu și Tinăud.

Cercul Cultural No. 2 Lugașul de jos.

Președinte : Drimba Eugen cu reședința la Lugașul de jos. Comunele : Lugașul de jos, Lugașul de sus, Chislag, Peșliș, Urvind.

Cercul Cultural No. 3 Vadul Carol II.

Președinte : Darie Grigorie, cu reședința în Luncoșoara. Comunele : Vadul Carol II, Gheghie, Topa de Criș, Birtin, Suncuius, Luncoșoara.

Cercul Cultural No. 4 Borod.

Președinte : Pop Grigorie, cu reședința în Borod. Comunele : Borod, Borozel, Cornișel, Cetea, Beznea, Valea Mare.

Cercul Cultural No. 5 Măgești.

Președinte : Vandiciu Gavril, cu reședința în Măgești. Comunele : Măgești, Călățea, Călășeni, Cacuciul Nou, Cacuciul vechiu, Dobricionești, Orțișag.

Cercul Cultural No. 6 Bratca.

Președinte : Ilie Păun, cu reședința la Bălnaca. Comunele : Bratca, Bălnaca, Lorău, Bulz, Ponoara, Remeți, Valea Neagră, Damiș.

Cercul Cultural No. 7 Tileagd.

Președinte : Ghiura Ioan, cu reședința la Tileagd. Comunele : Tileagd, (Tileagd fabrică), Tețchea, Poșolaca, Uileacul de Criș, Borșa cătun.

Cercul Cultural No. 8 Săcădat.

Președinte : Mașcașiu Ioan, cu reședința la Săcădat. Comunele : Săcădat, Borșa, Tilecuș, Copăcel, Sărând, Chigic, Copăcel Poiana.

Cercul Cultural No. 9 Brusturi.

Președinte : Giurău Gheorghe, cu reședința în Brusturi. Comunele : Brusturi, Culeșd, Țigănești, Pincleu, Orvișele, Păulești.

Cercul Cultural No. 10 Subpiatra.

Președinte: Nazarie Nicolae, cu reședința în Subpiatră. Comunele: Subpiatră, Vărciorog, Fâșca, Seighiș, Surduc, Hotar, Telechiu.

Cercul Cultural No. 11 Ineu.

Președinte: Bordaș Gheorghe, cu reședința la Sabolciu. Comunele: Ineu, Săbolciu, Husasăul de Criș, Bălaia, Botean.

Cercul Cultural No. 12 Girișul de Criș.

Președinte: Vereș Ioan, cu reședința la Girișul de Criș. Comunele: Girișul de Criș, Cheresig, Sântandrei, Tărian, Toboliu.

Cercul Cultural No. 13 Haieș.

Președinte: Ilie Pop, cu reședința la Haieș. Comunele: Haieș, Cordău, Ciheiu, Seleuș, Romău, Sănmărtin, Beția.

Cercul Cultural No. 14 Nojorid.

Președinte: Radu Ștefan, cu reședința în Nojorid. Comunele: Nojorid, Regele Ferdinand, Leș, Apateu, Păuș, Chișirid, Sauaieș.

Cercul Cultural No. 15 Sântelec.

Președinte: Cucu Florian, cu reședința la Sântelec. Comunele: Hidișelul de jos, Hidișelul de sus, Mierlău, Sântelec, Sumugiu.

Cercul Cultural No. 16 Episcopia Bihor.

Președinte: Sala Alexandru, cu reședința la Episcopia Bihor. Comunele: Episcopia Bihor, Biharea, Sântăul Mare, Sântăul Mic, Sântion, Borș, Cauaceu.

Cercul Cultural No. 17 Alparea.

Președinte: Caba Victor, cu reședința la Alparea. Comunele: Alparea, Felcheriu, Cheriș, Fughiș, Oșorheiu Vii.

Cercul Cultural No. 18 Salonta.

Președinte: Olteanu Grigore, cu reședința la Salonta No. 1. Comunele: Salonta, Salonta Mociar, Mădăras, Homorog, Tulca, Arpășel, Martihaz.

Cercul Cultural No. 19 Regina Maria.

Președinte: Popescu Alexandru, cu reședința la Regina Maria. Comunele: Tâmașda, Ciuneghiș, Ant, Regina Maria, Boiu, Chiarac, Cighid.

Cercul Cultural No. 20 Gepiu.

Președinte: Riza Alexandru, cu reședința la Gepiu. Comunele: Cefa, Gepiu, Roit, Berechiu, Sănnicolaul român, Bicăciu, Ateaș, Inand.

Cercul Cultural No. 21 Diosig.

Președinte: Bogdan Gavril, cu reședința la Diosig. Comunele: Săcueni, Târgușor, Cherechiu, Olosig, Diosig, Cadea, Ciocaia.

Cercul Cultural No. 22 Chiuag.

Președinte: Dimancea Alexandru cu reședința la Chiuag. Comunele: Burzuc, Almaș Sălard, Chiuag, Cenaloș, Fegernic, Sarcău, Sâniob, Sârbi, Sușuroj.

Cercul Cultural No. 23 Sălard.

Președinte: Neagoe Dumitru cu reședința la Sălard. Comunele: Sălard, Sântimreu, Valda, Roșiori, Hodoș, Niuved, Parhida, Tamașeu, Ciuboiu, Sfârnaș.

Cercul Cultural No. 24 Ciulești.

Președinte: Oprea Mihai cu reședința la Ciulești. Comunele: Poclusa de Barcău, Sărsig, Hăucești, Ciulești, Gurbești, Săliște, Spinoș, Nădar.

Cercul Cultural No. 25 Paleu.

Președinte: Pop Alexandru cu reședința la Paleu. Comunele: Cetariu, Tăutelec, Șișterea, Paleu, Uileacul de Munte.

Cercul Cultural No. 26 Marghita.

Președinte: Cozma Dumitru cu reședința la Marghita. Comunele: Marghita, Gheneleca, Chej, Buduslău, Albiș.

Cercul Cultural No. 27 Chișlaz.

Președinte: Vasile C. Ioan cu reședința la Chișlaz. Comunele: Sačalașău, Derna, Tria, Dernașoara, Mișca, Chișlaz.

Cercul Cultural No. 28 Petreu.

Președinte: Munteanu Ioan cu reședința la Petreu. Comunele: Abrămuț, Sânlazăr, Fâncica, Crestur, Chiraleu, Petreu, Curbucut și Albiș.

Cercul Cultural No. 29 Abram.

Președinte: Pop Ioan cu reședința în Chiribiș. Comunele: Abram, Dijir, Cohani, Iteu, Suiug, Chiribiș.

Cercul Cultural No. 30 Almașul Mare

Președinte: Pop Ștefan cu reședința la Almașul Mic. Comunele: Almașul Mare, Balc, Ghida, Săldăbajul de Barcău, Satul-barbă, Margine.

Cercul cultural No. 31 Popești.

Președinte: Nicoară Gheorghe cu reședința la Popești. Comunele: Borumlaca, Vârzari, Varviz, Popești, Spurcani, Ciutelec, Bogieiu, Tăuteu.

Cercul cultural No. 32 Cuzap.

Președinte: Diaconu Marin cu reședința la Cuzap. Comunele: Cuzap, Huta, Voivozi, Budoiu, Budoiu Fabrică, Pădurea Neagră, Socet.

Oradea, 15 Oct. 1935.

Revizor școlar, A. Sp.escu

Revizoratul școlar Beiuș

N. 2086
19 Sept. 1935.

Urmărind deaproape activitatea desfășurată de învățătorii din circ. revizoratului Beiuș, la cercurile culturale ținute dela 1 Apr., de când a început să funcționeze efectiv acest revizorat și până la sfârșitul anului școlar, am constatat că prea puțini au pus suflet pentru ca acțiunea întreprinsă să atingă cele două scopuri: a) perfecționarea corpului didactic, b) luminarea maselor populare. Pe de altă parte, cei mai mulți au nesocotit subiectele precizate în conferința organelor de control și anunțate la începutul anului școlar, alegându-și disertațiile după bunul plac, fără niciun criteriu și chiar dacă ele nu urmăreau niciunul din scopurile arătate mai sus.

Cercurile culturale ținute în astfel de condițiuni, neurmărind decât ținta achitării de o datorie considerată un mare balast pe umerii învățătorilor, se înțelege că n'au niciun rost. Unii președinți nu ne-au făcut niciun raport despre activitatea cercurilor ce au condus, iar alții au anunțat numai ședințele, fără a se învrednici să facă dovada că le au și ținut.

Pentru ca afirmațiunile noastre să fie privite prin lumina adevărului, arătăm mai jos evidența înregistrărilor ce avem:

1. Cercul cultural No. 7 Beiuș, condus de d-l Gavril Cosma a raportat numai despre ședințele din 7 Aprilie și 26 Mai a. c.

2. Cercul cult. No. 8 Năgru, condus de d-l Hînsu Gheorghe, despre ședința din 19 Mai.

3. Cercul cult. No. 9 Curățete, condus de d-l Const. Tălvescu, despre ședința din 26 Mai.

4. Cercul cult. No. 10 Răbăgani, condus de d-l Draghia Nicolae, despre ședințele din 12 Mai, 26 Mai și 9 Iunie.

5. Cercul cult. No. 11 Șunceni, condus de d-l Rău Petru, despre ședințele din 12 și 26 Mai.

6. Cercul cult. No. 12 Roșia, condus de d-l Fediu Gheorghe, despre ședințele din 14 Aprilie și 19 Mai.

7. Cercul cult. No. 13 Tîgănești, condus de d-l Ștefănoiu Const., despre ședințele din 21 Mai și 2 Iunie.

8. Cercul cult. No. 14 Prisaca, condus de d-l Păun Ioan, nu ne-a raportat despre nici o ședință.

9. Cercul cult. No. 15 Ceica, condus de d-t Gh. Ivănescu, ne-a raportat despre ședințele din 14 Aprilie și 26 Mai.

10. Cercul cult. No. 16 Buciumi, condus de d-l Fofiu Iustin, despre ședințele din 14 Aprilie și 9 Iunie.

11. Cercul cult. No. 17 Dobrești, condus de d-l Chiriță Oprea, nu ne-a raportat despre nicio ședință.

12. Cercul cult. No. 18 Holod, condus de d-l Tămaș Ioan, ne-a raportat despre ședințele din 14 Aprilie și 9 Iunie.

13. Cercul cult. No. 19 Sâmbăta, condus de d-l Aron Sabin, despre ședințele din 19 Mai și 9 Iunie.

14. Cercul cult. No. 20 Lăzăreni, condus de d-l Paul Gheorghe, despre ședințele din 14 Aprilie și 9 Mai.

15. Cercul cult. No. 32 Sîlătelec, condus de d-l Petras Petru, despre ședința din 19 Mai.

16. Cercul cult. No. 33 Cheșa, condus de d-l Nestorescu Dumitru, despre ședințele din 12 Mai și 2 Iunie.

17. Cercul cult. No. 34 Gînta, condus de d-l Roșcăneanu Const., despre ședințele din 14 Aprilie și 26 Mai.

18. Cercul cult. No. 35 Talpoș, condus de d-l Dumitru Alexandru, n'a raportat nimic.

19. Cercul cult. No. 39 Vașcău, condus de d-l Mihuța Gavril, n'a raportat nimic.

20. Cercul cult. No. 40 Hîncirîș, condus de d-l Berinde Iuliu, ne-a raportat despre ședințele din 12 Mai și 6 Iunie.

21. Cercul cult. No. 41 Sudrigiu, condus de d-l Toma Mă-răscu, n'a raportat nimic.

22. Cercul cult. No. 42 Gurani, condus de d-l Costea Cornel, despre şedinţa din 9 Iunie.

23. Cercul cult. No. 43 Fânaşa, condus de d-l Rânciţă Bratu, despre şedinţele din 26 Mai şi 9 Iunie.

24. Cercul cult. No. 44 Crişiorul de jos condus de d-l Popa Ignăţie, despre şedinţele din 12 Mai şi 9 Iunie.

25. Cercul cult. No. 57 Beliu, condus de d-l Sevciciu Ioan, despre şedinţa din 19 Mai.

26. Cercul cult. No. 58 Cărand, condus de d-l Curt Teodor, despre şedinţele din 19 şi 26 Mai.

27. Cercul cult. No. 59 Beneşti, condus de d-l Nistor Vasile, ne-a raportat de ţinerea alor 3 şedinţe.

28. Cercul cult. No. 60 Ucuriş, condus de d-l F-l Lăzureanu, despre şedinţele din 19 Mai, 2 Iunie şi 9 Iunie.

În urma acestei stări de fapt, atragem atenţiunea d-lor preşedinţi cari n'au activat sau nu s'au învrednicit a ne raporta, conform ord. No. 20 al. III din 11 Aprilie a. c. că, menţinându-se în această stare de nepăsare, îndată ce se va constata rea voinţă, îi vom înlocui cu elemente cărora de dorinţa de a se distinge şi în acelaş timp vom face notările convenite la statul personal.

Totodată ne facem plăcuta datorie de a releva meritele tuturor celor cari au activat conştiincios şi cu însufleţire, făcând din şedinţele cercurilor culturale adevărate revelaţiuni sufleteşti, atât pentru dânsii cât şi pentru popor.

Dintre preşedinţi s'au remarcat ca buni conducători, energici şi autoritari, d-nii: Const. Roşcăneanu, Bratu Rânciţă, Cosma Gavril, Lăzureanu Florian, Popa Ignăţie şi Nestorescu Dumitru, iar dintre membri, conferinţe bine studiate şi documentate au ţinut d-nii Derban Atanasie, Dascălu Const. şi Tiba Vasile; bineînţeles acestea numai din cele pe cari le-am primit noi. Ca o răsplată a străduinţelor depuse de dânsii, toţi au fost propuşi pentru a li se aduce mulţumirile meritate.

În afară de cercurile culturale, cari trebuie să se ţină în fiecare lună, se vor mai face anual câte unul sau două cercuri culturale regionale. În acest scop, şcolile primare de pe raza revizoratului nostru le-am grupat în două cercuri regionale, astfel: şcolile din plăşile: Beiuş, Ceica şi Vascău vor forma cercul reg. No. 1, ţinând prima şedinţă în oraşul Beiuş, iar şcolile din plăşile Beiu şi Tinca cercul reg. No. 2, ţinând prima şedinţă la Tinca.

Programul acestor două cercuri în curând se va face cunoscut printr'o circulară, iar programul cercurilor culturale lunare, se va comunica în ședințele acestora. Tot atunci, dacă va fi cazul, se vor face rectificările necesare, cari vor schimba însă prea puțin configurația actuală.

Având în vedere că revizoratul Beiuș s'a despărțit complet de cel dela Oradea, fostele numere ale cercurilor culturale se vor schimba cu numerele curente date în acest ordin, fiecare cerc urmând a purta numărul de ordine indicat în dreptul său.

De asemenea, tot cu ocazia cercurilor regionale, în locul d-lor Costea Cornel și Paul Gheorghe cari și-au cerut pensionarea, precum și în locul d-lui Curt Teodor transferat în alt județ, se vor numi alți președinți.

Const. Borc,
Revizor școlar.

